

## M04/M12/EDU005/EDU501/EE/20160518

वेळ : 3 तास

Time : 3 Hours

गुण : 80

Marks : 80

### सर्वसाधारण सूचना :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.  
All Questions are Compulsory.
2. प्रत्येक उप-प्रश्न पाच गुणांचा आहे.  
Each Sub-question carry 5 marks.
3. प्रत्येक उप-प्रश्नांचे उत्तर 75 ते 100 शब्दांत लिहा. प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर स्वतंत्र पृष्ठावर लिहावे.  
Each Sub-question should be answered between 75 to 100 words. Write every questions answer on separate page.
4. 80 गुणांच्या प्रश्नपत्रिकेचे आपल्या शिक्षणक्रमाच्या संरचनेनुसार गुणांत रूपांतर करण्यात येईल.  
Question paper of 80 Marks, it will be converted in to your programme structure marks.
5. प्रश्नाबाबत शंका असल्यास, मराठी भाषेतील प्रश्न अधिकृत समजावा.  
Incase of doubt of question, Marathi version will be treated as final.

1. खालीलपैकी कोणतेही चार उप-प्रश्न सोडवा. Solve any **four** sub-questions.
  - अ) तत्वज्ञानाचे अभ्यास विषय स्पष्ट करा.  
a) Explain the subject of study of Philosophy.
  - ब) तत्वज्ञान अध्यापन पद्धतीची सामान्य रूपरेषा निश्चित करते. या विधानाचे समर्थन करा.  
b) Philosophy determines the General outline of Methodology of teaching. Justify this statement.
  - क) शिक्षण आणि तत्वज्ञान यातील परस्पर संबंध स्पष्ट करा.  
c) State the relationship between Education and Philosophy.

- ड) प्लेटोच्या शिक्षण योजनेच्या अवस्था स्पष्ट करा.
- d) Explain the Ideas of Plato about the stages of Education.
- इ) रूसो या शिक्षणतज्ञाला अभिप्रेत असलेले स्त्री शिक्षण विषयक विचार स्पष्ट करा.
- e) Explain the thoughts of Rousseau about Female Education.

2. खालीलपैकी कोणतेही चार उप-प्रश्न सोडवा. Solve any **four** sub-questions.

- अ) रविंद्रनाथ टागोर यांच्या विश्वभारती या प्रयोगाचे वर्णन करा.
- a) Describe the experiment of 'Vishva-bharati' of Rabindranath Tagore.
- ब) निसर्गवादाचे प्रकार लिहा आणि कोणतेही दोन प्रकार स्पष्ट करा.
- b) Write the types of Naturalism and explain any two types of Naturalism.
- क) वास्तववादी तत्वज्ञानाची चर्चा शिक्षणाच्या ध्येयांच्या संदर्भात करा.
- c) Discuss Realism Philosophy in context aims of Education.
- ड) मूल्य ह्या संकल्पनेचा अर्थ सांगून कोणत्याही एका मूल्याची उदाहरणासहित चर्चा करा.
- d) State the meaning of the concept of value and discuss with example any one value.
- इ) शिक्षण व संस्कृती यांच्यामधील संबंध स्पष्ट करा.
- e) Explain the relation between education and culture.

3. खालीलपैकी कोणतेही चार उप-प्रश्न सोडवा. Solve any **four** sub-questions.

अ) राजकीय संघटनांचे शिक्षणावर होणाऱ्या परिणामांची चर्चा करा.

a) Discuss the effect's of the political organization on Education.

ब) व्यक्तिमत्त्व घडविण्यात सांस्कृतिक संघटना चांगले सहाय्य करतात. ह्या विधानाचे समर्थन करा.

b) Cultural organization help considerably in developing the personality. Justify this statement.

क) बोधन क्षेत्राच्या संदर्भातील कार्ल मॅनहीमचे कार्य कोणते ?

c) What work is done by Karl Mannheim in the area of Knowledge?

ड) शिक्षण व समाजशास्त्र यांच्या परस्परसंबंधाबद्दल डर्खिमचे विचार स्पष्ट करा.

d) Explain the thought on relation between Education and Sociology proposed by Durkheim.

इ) मॅक्स वेबरचे शैक्षणिक समाजशास्त्रातील योगदानाची चर्चा करा.

e) Discuss the contribution of Max Weber in Educational Sociology.

4. खालीलपैकी कोणतेही चार उप-प्रश्न सोडवा. Solve any **four** sub-questions.

अ) प्रबोधन म्हणजे काय ते सांगा व भारतातील प्रबोधन काळ स्पष्ट करा.

a) State what is meant by Renaissance. Explain about Renaissance period in India.

- ब) प्रबोधन काळात राजकीय व सामाजिक क्षेत्रात कोणते नवे विचार आले ?
- b) What new thoughts were introduced in political and social field during the period of Renaissance?
- क) अनौपचारिक शिक्षणाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- c) Explain about the importance of non-formal Education.
- ड) पीडितांचे शिक्षण ही संकल्पना स्पष्ट करा. तीच्या कोणत्याही दोन अध्यापन पद्धतींचे समर्थन करा.
- d) Explain the concept of 'Education for the oppressed'. Justify it's any two pedagogy.
- इ) 'आजच्या शिक्षणाने महापंडित घडतात पण प्रबुद्ध मानव घडत नाही.' या विधानाचे स्पष्टीकरण कोणत्याही दोन मुद्यांच्या साहाय्याने स्पष्ट करा.
- e) Explain the statement with any two point, present education develops intellectual giants but not enlightened men.

